

ΑΡΓΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ
Γ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Θ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΤΑΚΗΣ Μ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
9 ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ (ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ)

ΤΗΛΕΦ. 23-616

Απόκομμα **ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ**

12. ΜΑΡ. 1934

Χρονολογία

ΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΟΥ «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ»

Ἡ («Πάπισσα Ἰωάννα») καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης

ΠΩΣ ΑΦΩΡΙΣΘΗ ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗΝ ΑΥΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

20Ν

«Όταν ὁ Ροΐδης ἔγραψε τὴν «Πάπισσα Ἰωάννα» ἦτο τριάντα ἔτων. Ἡ οἰκογένειά του ἀριστοκρατική. Νέος εἶχε ταξιδεύσει εἰς τὴν Ἰταλία, τὴν Γερμανία καὶ τὴν Αἴγυπτο. «Ἀγαποῦσε—γράφει ἕνας κριτικός του—τὰ ἄλογα, τὸ σπαθί, τὰς ὠραίας γυναῖκας καὶ τὰ σπάνια βιβλία». Ὁ ἴδιος, σ' ἕνα συμπόσιο, ἔκαμε τὴν παρακάτω ἔμμετρον ἐκμυστήρευσι :

«Ἀγαπῶ τὸν καλὸν οἶνον ὅταν ἀκρατός ἀφρίξῃ
καὶ τοὺς κύλικας μὲ λάμπεις ξανθοχρῶ-
σους χρωματίξῃ.
Ἀγαπῶ μὲ τὴν ἀκτίνα τῶν νυκτερινῶν
λαμπάδων
τὸ πρῶτ' ἂν περιμένω εὐαχούμενος καὶ
ἄδων
Ἦδονὴν ἐγὼ ζητήσας τοῦ σκοποῦ προσ-
καίρου βίου
τεθαμμένην αὐτὴν εὗρον εἰς τὸ βάθος
ποτηρίου»

Στὶς ἀρχὰς τοῦ 1866 ἐκυκλοφόρησεν ἡ πρώτη ἔκδοσις τῆς «Πάπισσας Ἰωάννας». Σὲ διάστημα ὀλίγων μηνῶν ὁ συγγραφεὺς τῆς ἔγινε διάσημος. Τὸ βιβλίον του μετεφράσθη γρήγορα εἰς τὰ γαλλικά. Καταπληκτικὴ ἐπιτυχία.

«Ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν—λέγει κάποιος σύγχρονός του διανοούμενος—καὶ ἀπὸ Κερκύρας εἰς Τραπεζοῦντα, ὅλη ἡ Ἑλλάς ἐθαύμαζε τὸ ἔσοχον ὕφος τοῦ συγγραφέως, τὴν χάριν, τὴν λεπτότητα καὶ τὴν πονηρίαν».

**

Ὁ πατέρας τῆς Ἰωάννας—τῆς γυναίκας τοῦ ἔγινεν...ἀνδρας καὶ ἐκάθισεν στὸν θρόνον τοῦ Βατικανοῦ—ἦτο Ἄγγλος καλόγηρος. Στὶς φλέβες ὅμως τοῦ ρασοφόρου ἔκεινον ἔρρεεν αἷμα Ἑλληνικό. Στὴν ἱστορία τὸ ὄνομά του δὲν διεσώθη. Εἶνε γνωστὸν μόνον ὅτι κατήγετο ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας ἱεραποστόλους, οἱ ὅποιοι ἐφύτευσαν τὸν πρῶτον σταυρὸν εἰς τὴν χλοερὰν Ἰρλανδίαν.

Ἡ μητέρα τῆς Ἰωάννας ὀνομάζετο Γιούθα. Ἦτο μίαν ὠραία ξανθὴ κοπέλλα καὶ ἔβροσκε τίς χῆνες κάποιου Σάξωνα βαρῶνου. Τὴν παραμονὴν ὅμως ἑνὸς συμποσίου, ποῦ ὁ κύριός τῆς ἐπῆγε στὸ χωράφι γιὰ νὰ διαλέξῃ τὴν πιὸ καλοφρεμένην χῆναν, εἶδε τὴν

ὁμορφὴν δοῦλα του καὶ θέλησε νὰ τὴν κάμῃ δική του. Ἡ ἐπιθυμία του δὲν ἦτο δύσκολο νὰ πραγματοποιηθῇ. Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ τὴν μετέφερεν ἀπὸ τὸ κοττέτσι εἰς τὴν κρεββατοκάμαρά του.

Ἀλλὰ γρήγορα τὴν βαρέθηκε. Ἀπὸ τῆ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Γιούθα περνάει ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Ὁ βαρῶνος παρεχώρησε τὴν ξανθὴν δοῦλα του στὸν οἰνοχόον, ἐκείνος τὴν ἔδωσε στὸ μάγειρο καὶ αὐτὸς τὴν ἐχάρισε στὸν «χυτροκόρο». Ὁ τελευταῖος, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ θεοφοβούμενος, ἔκαμε τὴν ἐξῆς ἀντάλλαγή : Ἐδωσε τὴν ξανθὴν νέα σ' ἕνα καλόγηρο καὶ ἐπῆρεν εἰς ἀντάλλαγμα ἕνα... δόντι τοῦ ἀγίου Γουτλάκου, ὁ ὁποῖος ἐπέρασε τὴν ζωὴν του μέσα σὲ κάποιον λάκκο. Ἔτσι ἡ καυμένη ἢ Γιούθα ξέπεσεν ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ ἀφεντικοῦ τῆς εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ καλόγηρου.

Τὴν κατάπτωσιν τῆς Γιούθας ὁ Ροΐδης παρομοιάζει μὲ τοὺς «ὕψηλούς πύλους», οἱ ὅποιοι ἀπὸ τοὺς κροτάφους τοῦ διπλωμάτου καταβαίνουν στὸ κεφάλι τοῦ ἐ-

παίτου. Γι' αὐτὸ εἰς τὴν Ἀγγλία τὸ ψηλὸ καπέλλο «θεωρεῖται ὡς παλλάδιον τῆς συνταγματικῆς ἐξουσίας».

Ἄλλ' ἔς παρακολουθήσουμε τὴν Γιούθα εἰς τὴν νέα της σταδιο-

ρασσοφόρος γυρνοῦσε στοὺς γετονικοὺς πύργους καὶ ἐπωλοῦσεν εὐχῆς καὶ κομπολόγια. Τὸ βράδυ ἐπέστρεφε εἰς τὸ κελλί του ἔχοντας τὰ χέρια ὑγρά ἀπὸ τὰ φιλήματα τῶν πιστῶν καὶ τὸ ταγάρι του γεμάτο. Μέσα ἐκεῖ εὗρισκεν ἡ Γιούθα ὅ,τι ἤθελε νὰ φάῃ : ψωμί, κρέας, γλυκίσματα, φρούτα. Μόνον αἱ πατάτες ἔλειπαν γιατί δὲν εἶχαν ἀκόμη εἰσαχθῆ εἰς τὴν Ἀγγλία.

Ἡ Γιούθα, δταν ἄκουε ἀπὸ μακριὰ τὸ τραγοῦδι τοῦ καλόγηρου, ἔστρωνε τὸ τραπέζι. Ὅταν τελείωνε τὸ φαγοπότι, ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν οἱ νεόνυμφοι προβείες σὲ σωροὺς ξηρῶν φύλλων. Ἐπάνω εἰς τὸ μαλακὸ αὐτὸ στρώμα ξάπλωναν καὶ ἐσκεπάζοντο μὲ πυκνόμαλλο δέρμα λύκου. Ὅσο πιὸ δυνατὸς φυσοῦσεν ἔξω ὁ Βορρηῆς, ὅσο πιὸ πυκνὸ ἔφευγε τὸ χιόνι, τόσο πιὸ σφιχτὰ ἀγκαλιαζότανε τὸ εὐτυχισμένον ἐκεῖνον ζευγάρι.

«Οὕτω—παρατηρεῖ ὁ Ροΐδης—ἀπεδείκνυον πόσον ἠπατάτο ὁ ἀγιος Ἀντώνιος, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ κρῦν ψυχραίνει τὸν ἔρωτα, καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ παριστῶντες τὸν χειμῶνα ὡς γέροντα μισογύνῃν».

**

Τέτοιες χρυσῆς ἡμέρας περνοῦσαν οἱ γονεῖς τῆς Ἰωάννας. Ἀλλὰ ἕνα πρῶτ' ὁ καλόγηρος, ἐνῶ ἀπέπεινασεν ἀπὸ τὰ βλέφαρά του τὸν ὕπνον καὶ ἀπὸ τὰ μαῦρα του γένεια τίς ξανθὲς τρίχες τῆς γυναίκας του, εἶδε εἰς τὸ κατώφλι τῆς καλύβας τοῦ δούλου Ἀγγλοσάξωνας τοξότας. Εἶχαν τὴν κνήμην καὶ τὰ πόδια γυμνά καὶ ἐκρατοῦσαν ἀσπίδας. Οἱ

Ο ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΪΔΗΣ
εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν. Προσωπογραφία γενομένη εἰς τὴν Γένοβαν.

δρομία. Τὸ συνοικέσιον τῆς μετὰ τὸν καλόγηρον κατέληξε σὲ μίαν εὐτυχισμένην συμβίωσιν. Τὴν ἡμέραν ὁ